

LESOTHO

FOLKMÄNGD: 1,8 milj. / HUVUDSTAD: Maseru

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 – 87 – 98 – 100 – 105 – 111 – 138 - 182

■ Inga större förändringar inträffade i Lesotho där offentliganställda, inklusive universitetslärare, hindras från att bilda fackföreningar och förhandla kollektivt.

LAGSTIFTNINGEN

Anställda i den privata sektorn har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar utan några tillstånd i förväg. Alla fackföreningar måste emellertid registreras hos Registratören för fackliga organisationer.

Offentliganställda nekas fackliga rättigheter

Offentliganställda, inklusive universitetslektorer, är för närvarande förbjudna att bilda fackföreningar och organisera sig, trots att landets författning garanterar föreningsfrihet. De kan bara bilda och gå med i föreningar med rådgivande ställning. Regeringen har lovat att den nya lagen om offentlig tjänst skall garantera föreningsfrihet för offentliga tjänstemän och tillåta dem att bilda föreningar för kollektiva förhandlingar.

Strejkrätten är erkänd, men strejker måste föregås av komplicerade procedurer innan de tillåts. Statstjänstemän får inte strejka och alla stridsåtgärder i offentlig sektor är olagliga per definition.

Enligt lagstiftningen har alla erkända fackföreningar rätt att organisera och förhandla kollektivt.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

Situationen i fråga om de fackliga rättigheterna fortsatte att väcka allvarlig oro under året. Fackligt aktiva i Lesotho har utsatts för stora påfrestningar och många har drabbats av förtryck på grund av sin fackliga aktivitet.

Lagstiftningen upprätthålls inte

Regeringen och en del arbetsgivare, i synnerhet inom textilsektorn, respekterar inte de fackliga friheterna. I den privata sektorn innebär de komplicerade procedurerna och arbetsgivarnas fientlighet att det är mycket svårt att driva en fackförening. Utländska arbetsgivare i frizonerna, framför allt i textilföretag från Sydafrika, Hong Kong och Taiwan, struntar i den nationella lagstiftningen och betalar löner som ligger under lagstadgat minimum. De är vanligen mycket antifackliga och samarbetar med regeringen för att få strejker olagligförklarade.

Trakasserier

Trots att lagstiftningen förbjuder antifacklig diskriminering, hindrar många arbetsgivare fackliga organisatörer från att komma in på företagen och organisera de anställda eller företräda dem i konflikter. I vissa fall skrämmer arbetsgivare organisatörerna och fackföreningsmedlemmar med hot om avsked, särskilt i inhemska industriföretag. I textilsektorn har anställda blivit inlåsta i fabriken för att de försökt organisera sig.

Inga lagliga strejker

Eftersom procedurerna för strejk är så komplicerade, har det inte förekommit några officiella strejker på många år. Däremot har spontana protestaktioner regelbundet genomförts under åren. Eftersom de tekniskt sett betecknas som olagliga fortsätter löntagarna att riskera sina jobb och kan ställas inför rätta.

Arbetsdomstol kan inte pröva mål som rör statstjänstemäns rättigheter

Regeringen har tagit ifrån arbetsdomstolen ärenden som rör statstjänstemäns rättigheter och därmed effektivt undanröjt löntagarnas rätt att lägga fram sina klagomål. Detta har hindrat fackföreningar anslutna till COLETU, Lesotho Union of Public Employees (LUPE) och Lesotho Teachers' Trade Union från att bistå sina medlemmar.

Lesotho-migranter i Sydafrikas gruvor når överenskommelse

I januari 2006 gick det sydafrikanska Arbetsmarknadsministeriet med på en uppgörelse om pensioner och ersättningar till Basotho-migranter (medborgare i Lesotho) som arbetat i sydafrikanska gruvor under de senaste 30 åren. Detta banade väg för en överenskommelse om social dialog och konfliktlösning.